16 SAYIFA

Yarınki sayımız "Haftalık Vakıt„ le beraber (16) sayıfa olarak karilerimize takdim edilecektir

VAKIT

Asmalımescit : 74

Tefrikamızı kim yazıyor ?

İkinci sayıfamızda okuyunuz

14 üncü Yıl No. 4635 | 3 Kânunevel (12 İnci Ay) 1930 Çarşamba | Sayısı 5 Kuruş

Reisicümhur Hz. Dün Mektepleri Şenlendirdiler

Türk-Bulgar Dostluğu

Bulgar gazeteleri Tevfik Rüştü Beyi hararetle selâmladılar

Tan gazetesi Roma seyahati hakkında ne diyor ?

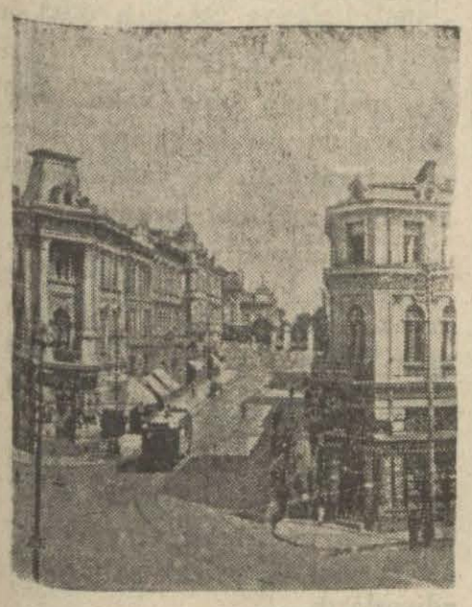

Sofyadan bir manzara

Hariciye vekilimiz Tevfik Rüştü B. dün Sofyaya vasıl olmuş ve hararetli karşılanmıştır. Tevfik Rüştü beyin bugün Istanbula avdeti ihtimal dahilindedir.

Sofya, 1 (A.A.) — Türkiye hariciye vekili Tüvfik Rüştü Bey refaketindeki zevat ile Sofyaya gelmiş ve istasyonda Bulgar hariciye nazırı M. Burof kâtibi umumî Dabref ve teşrifat müdürü Pulyef tarafından karşılanmıştır. Tevfik Rüştü Bey Sofyayı ziyareti resmî bir mahiyette olmamakla beraber Balkan teşriki mesaisini kolaylaştıracak husust hakkında mutat siyasî çerçeve dahilinde nokatı nazar teatisini mümkün kılacaktır.

Sofya, 1 (A.A.) —Tekmil gazeteler fırka farkı olmaksızın Türkiye hariciye vekili Tevfik Rüştü Beyin ziyareti hakkında hararetli makaleler neşretmektedirler. Nim resmî demokraticeski ve La Bulgari gazeteleri Türk Bulgar dostluğunun istikbali hakkında itimat izhar etmekte ve Türk hariciye siyasetinin mümessilini Türk milletinin kahraman Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin idaresinde ifa ettiği muazzam eserin samimî bir hayranı olan dost Bulgar milletinin kıymettar bir misafiri olarak selâmlamaktadırlar.

Mir gazetesi Türkiye hariciye vekilinin bu ziyaretini iki millet arasındaki mes'ut mukarenetin mütekabil bir tanınması addetmektedir. Demokrat fırkası naşiri efkârı olan Zname bu seyahatin muslihane rabıtaların ve dostane münasebetlerin takviyesi yolunda yeni bir adım olduğunu yazmakta ve Türk misafire pek samimî bir surette beyanı hoşamedi eylemektedir. Silâ gazetesi hakikaten muslihane olan Bulgar siyaseti hakkında son zamanlarda deveran eden bethahane şayiaların Bulgaristanı mümtaz Türk şahsiyetleri hakkındaki misafirperverlik va-

[Alt tarafı 2 inci sayıfamızda]

Gazimiz, Harp akademisi ile Mülkiye, Harbiye ve Galatasaray mekteplerini ziyaret ettiler ve talebe arasında oturarak dersleri dinlediler

Büyük Reisimiz, Harbiye mektebi binasının, Cümhuriyet ordusunun bir kışlası bile olamıyacağını isaret etmişlerdir

İki gündenberi Istanbulun büyük ve kıymetli misafiri olan reisicümhur Gazi Hz. dün sabah öğleye kadar Dolmabahçe sarayında meşgul olmuşlar ve öğleden sonra refakatlerindeki zevat ile birlikte şehrimizdeki bazı mektepleri teşrif buyurmuşlardır.

Harp akademisinde

Gazi Hz. saat ondörtte refakatlerinde dahiliye vekili Şükrü Ruşen Eşref, Kılıç Ali, Sinop meb'usu Recep Zühtü, Kütahya meb'usu Recep, Cevat Abbas, Bozöyük meb'usu Salih, ser yaver Rüsuhi Maarif umumî müfettişlerinden Hasan Ali B.ler olduğu halde saraydan çıkmışlar ve otomobillerine binerek Beşiktaş ve Serencebey yolu lle Yıldızdaki Erkânı harbiye zabitlerimizi yetiştiren Harp akademisini teşrif etmişlerdir. Büyük reisimiz burada akademi müdürü Basri Paşa ile mektep tedris heyeti tarafından karşılanmışlardır.

Gazi Hz mektep müdürü Basri Paşadan akademi hakkında malûmat ve izahat alarak sınıfları gezmişlerdir.Akademide öğleden sonra lisan dersleri vardı. Gazi Hz. evelâ üçüncü sınıfı teşrif ettiler ve verilen Fransızca dersini bir müddet dinleeikten sonra ikinci sınıfa girerek Almanca dersinde hazır bulundular.

Mülkiye mektebinde

Gazi Hz. akademi şubelerinden olan yüksek levazım mektebi sınıflarını da birer birer gezdikten sonra gene Yıldız da bulunan Mülkiye mektebini teşrif buyurdular.

Talebe askerî tâlimde olduğu için mektepte ders yoktu. Bunun için reisicümhur Hz. sınıfları gezmiyerek mektep müdürü Hâmit B. den mektebin talebe mevcudu, tedris usulü hakkında izahat aldılar ve saat on dört buçukta refakatlarındaki zevat ile birlikte otomobillerine binerek mektepten ayrıldılar.

Harbiye mektebinde

Gazi Hz. bundan sonra Beşiktaş, Akaretler, Maçka yolile Harbiye mektebini teşrif ettiler. Burada da dersaneleri gezdiler ve mektep müdürü Beyin verdiği izahatı büyük bir dikkatle dinlediler ve derslere büyük bir alâka gösterdiler.

Gazi Hz. Harbiye mektebinden çıkarlarken

Talebe arasında

Girdikleri sınıflardan, birinci sınıfta, silâh fenni dersi vardı. Gazi Hz. bu sınıfta talebe arasında sıraya oturarak bir müddet dersi dinlediler.

Gazi Hz. bu sınıftan sonra ikinci sınıfta verilen istihkâm dersinde bulundular ve bu sınıfta da talebe arasında oturdular.

Gazi Hz. mektebin dersanelerini, koğuşlarını, yatakanelerini gezdiler mektep müdirinden bazı şeyler hakkında sualler sordular.

Bu bina kışla bile olamaz

Gazimiz saat on beşe doğru mektebi terkederlerken refakatlerinde bulunan zevata "Mektep, ben burada talebe olduğum zamandan farksızdır. Bu bina artık bugün bir mektep binası olmaktan çıkmıştır. Hatta cümhuriyet ordusu için bir kışla dahi olamaz. Bir anevvel ordunun yarınki zabitlerini bu binadan çikarmak lâzımdır„ dediler ve talebenin çalışkanlığından, müderrislerin liyakatinden memnuniyet ve iftiharla bahsederek mektep müdürüne teşekkür ettiler. Reisi cümhur Hz Harbiye mektebi kapısında bulunan bir müfreze asker tarafından mektebe girerken ve çıkarken selâmlanmışlardır.

Galetasaray lisesinde

Gazı Hz. Harbiye mektebinden sonra Beyoğluna çıktılar ve saat tam on beşte Galatasaray lisesini teşrif ettiler.

Büyük reisi burada müdür Fethi B. karşıladı. Talebe bu esnada derste bulunuyordu. Gazi Hz. derslerde hazır bulunmak arzusunu izhar ettiler ve ilk girdikleri dördüncü sınıfta resit dersi vardı. Talebe muallim kürsüsü üzerinde bulunan bir şekle bakarak resim yapıyorlardı. Reisiçümhur Hz. talebenin yaptığı resimlere bakarak bir müddet kaldılar ve bir sınıfın hesap dersinde hazır bulundular. Gezi Hz. bundan sonra mektep müdürü Fethi B. in verdiği izahatı dinliyerek mektebin müzesini, kimya ve fizik lâboratuvarlarını, konferans salonunu ve kütüpanesini gezdiler. Kütüpanede vaki olan rica üzerine mektebin hatıra defterine tarih attılar ve imzaladılar.

Gazı Hz. Harp akademisinden çıkarlarken

Bundan sonra müdüriyet odasında bir müddet oturarak mektebin umumî vaziyeti ve talebe hayatı hakkında müdür Fethi B. le konuştular.

Cazi Hz. bu izahat arasında tedris sistemindeki muvaffakiyet derecesini anlamak istemişler ve

[Alt tarafı ikinci sahifada]

Iktısat meclisi toplandı

Bu içtimada iki komisyon teşkiline karar verildi

Iktısat Vekili nutkunda neler söyledi ?

Ankara, 2 (A.A) — Âli iktısat meclisi bugün İktısat Vekili Mustafa Şeref Beyin riyasetinde toplanmıştır. İktısat meclisi bugünkü toplanışında tediye muvazenesi ve ihracat eşyamızın inkişafı çarelerini tetkik etmek üzere iki heyet teşkil etmiştir.

Ankara, 2 (A.A) — Âli İktısat meclisinin altıncı içtima devresini açarken İktısat Vekili Mustafa Şeref Bey atideki nutku iradetmiştir:

Bir İktısat Vekili için yüksek İktısat meclisi azasına hoş geldiniz rasimesini yapmak ve bunların mesai devrelerinin ilk celsesini açmak çok zevkli haz ve memnuniyet verici bir iştir.

Vekil Bey bundan sonra dünle bugünü mukayese ederek sözüne devamla demiştir ki:

Filhakika iş içinde bulunmuş ve elân bulunmakta olmak itibarile size arzedebilirim ki dün iktısadî işlerde "gölge etme başka ihsan istemem„ diyen bir vatandaş, bugün gerek tek tek mes'eleler hakkında ve gerek sistem vücuda getirebilecek umumî esaslar hakında devletten daima bir müdahale ve himaye istemektedir. Gün geçmiyor ki İktısat Vekili sıfatile bir vatandaşın iktısadî bir mes'ele üzerinde müdahale ve himaye talebi karşısında bulunmuş olmıyayım. Gene gün geçmiyor ki devlet reisi veya hükûmet reisi tarafından bendenize havale edilen iktısadî işlere ait vatandaş istidalarile karşılaşmış olmıyayım. Bütün bunlar devlet cmaiasına dahil fertlerin ve grupların devlet vazifeleri hakkında düşüncelerinde telâkkilerinde bir değişiklik olduğunu gösterir. Bu değişiklik devletin uzuvları üzerinde de tesirini gösterecekti. Işte bu tesir ve icaptan sizin yüksek heyetiniz meydana geldi.

Devletin vaziyetlerinde gün geçtikçe daha muğlâklık çapraşıklık olup dururken bu vaziyetlerin altında yalnız hakimiyet esası tutan (Jandarma dev-

[Alt tarafı 4 üncü sahifada]

Müsabakamız

Bu kadın çehresi ne mana ifade ediyor? Anladığınız manayı aşağıdaki kupona yazınız ve bu kuponu kesip biriktiriniz.

Müsabaka kuponu : 3

Türk-Bulgar dostluğu

Üst tarafı birinci sayıfada

zifesini ifadan menedemiyeceğini tesbit ile Bulgar milletinin muahedeler dairesinde tekmil hukukuna riayet ettirmek azminde olduğunu yazıyor ve diyor ki:

— Bu maksatla bir zamandan beri sık sık mevzuu bahsolan büyük siyasî kombinezonlara yabancı kalmakla beraber bizi diğer milletlere bağlıyan dostluk rabıtalarını takviyede büyük menfaatimiz vardır.

Şark bloku

Türkiye Hariciye vekili Tevfik Rüştü B. in Romaya olan seyahati efkârı umumiyeyi işgal ediyor. Bunun bir sebebde İtalyan matbuatının bunun ehemmiyeti siyasiyesine işaret etmesidir. M. Venizelos "ve Kont Betlenin Ankarayı ziyaretlerinden, ve M. Litvinofun daha yeni Milânda M. Grandi ile görüşmesinden sonra bu nevi bir seyahatin fevkalâde tefsir edilmesi kadar tabiî bir şey yoktu. Bazıları Roma kabinesinin siyasetine mesnet vazifesini görecek yeni bir blok teşkili için İtalyan siyasetinin mesaisinin tevsiki mahiyetinde bir hadise görmek istiyorlar. M. Litvinofun M. Grandi ile Milâno da mülâkatı hakkında Popolo Ditalya bilâ tereddüt: "İtalya-Almanya-Rusya,, blokunun mecburi bir hakikat gibi gözüktüğünü ve bu faraziye ile bu üç devletin Türk- Yunan - Bulgar - Macar gurubu ile olan hüsnü münasebatı neticesi olarak Cinevre muhitinde Avrupada hakikaten yeni bir şey tahakkuk ettiği hissini verdiğini yazmıştır.

Faşist gazete buna ilâveten: «bu yedi devletin birleşmesinden hasıl olan 300 millyoluk grubun sui niyet sahibi kimseleri çok düşündürdüğünü» beyan etmektedir. Şu suretle alpların öte tarafındaki bazı muhitlerin henüz faraziye halinde olan bir şark blokunu ne suretle tasavvur ettikleri anlaşılıyor.

Şu suretle Avrupada " Yeni bir şey» olduğu ümidini besleyenler olabilir. Maamafih böyle olup olmadığını anlamak için hadisatın mabadini beklemek daha tedbirli olur. Diğer cihetlerde vaziyet belki böyle hükmedilmiyor. Ve bazı Italyan tefsirleri İtalya ile memleketleri arasında ki ravabıtı takviye etmek isteyen hükûmetleri taciz edebilir. O hükûmetler ki kendilerini doğrudan doğruya alâkadar eden bazı mesailin halini nazarı itibare almakla beraber siyaseti hariciyeleri gayesi harice sürüklemek istemedikleri gibi başka devletler aleyhine olarak ittifaklar aktinede taraftar değildirler

İtalya ile Türkiye arasında aktedilen muhadenet misakının temelini üç sene evvel Romada atan Tevfik Rüştü Beyin Cinevreden avdetinde Duçe ve Mösyö Grandi ile görüşmek istemiş olması gayet tabiidir.

Türkiye Hariciye vekili ile İtalya Hariciye nazırının mülâkatları nihayetinde noktai nazarlarının tamamen tevafuk etmesi usulî bir formuldur. Şimdilik başka bir şey olması asla zannedilemez, iyi münasibetlerin tevsiki ve münasebatı iktısadiyenin inkişafına sarfı gayret edilmesi ile muayyen bir siyaset için devletlerden mürekkep bir blok teşkil etmesi başka başka şeylerdir. Romada bazıları bunda « İtalyanın teşebbüsü ile hasıl olmuş bir sulh siyaseti » nin ilk tesirlerini görmek isterler. Fakat şu halde hiç olmazsa şu nokta gariptirki bu tasavvur edilen - ve bir çok sebeplerden dolayı tahakkuku pekte muhtemel olmıyan -bloka sulhu umuminin tanzimini teshil edecek bir seciye ve mahiyet verilmemektedir.

Sofyada istikbal

Sofya, 2 (A.A) — Tevfik Rüştü Beye fevkalâde bir kabul gösterilmiştir. Müşarünileyh hudutta Türkiye maslahatgüzarı Celâl Osman Bey ile teşrifat müdür muavini Stantchef tarafından ve Sofya istasyonunda Hariciye nazırı M. Buroff ile birçok rical tarafından istikbal olunmuştur. İki nazır birbirlerinin ellerini samimiyetle sıktıktan sonra M. Buroff, Tevfik Rüştü Beye istasyonda hazır bulunan resmî ricali takdim etmiştir. Tevfik Rüştü Bey kendisini Kral namına istasyonda selâmlamağa memur edilen ve yaverandan miralay Sarkof'tan hakkında gösterilen nezaketten dolayı Krala minnettarlığını arzetmesini rica etmiştir. Yapılan takdimlerden sonra iki nazır bir arabaya binerek Tevfik Rüştü Beyin Sofyadaki ikameti esnasında oturduğu Türkiye sefarethanesine gitmişlerdir. Türkiye Hariciye Vekili kendisini hudut üzerindeki Dragoa istasyonunda karşılamış olan gazetecilere Türkiyenin en yakın komşusu olan Bulgaristanı çoktan ziyaret etmek arzusunda bulunduğunu söyledikten sonra Bulgaristanın hal ve inkişafına yardım etmek arzusunu beslediğine dair Romada vaki olan beyanatını tekrar etmiştir. Tevfik Rüştü Beye hoşamedi beyan eden Bulgar matbuatı, Bulgaristanın Türkiye hakındaki dostane ve samimî hislerini ehemmiyetle kaydetmekte ve bu ziyaretin Türk — Bulgar dostluğunun bir kat daha kuvvetlenmesine delil olduğunu zikretmektedir.

VAKIT'ın TELGRAF ve TELEFON HABERLERİ

Mühim mülâkatlar

Sofya, 2 (A.A) — Türkiye hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey hariciye nezaretinde Hariciye vekili M. Buroff ile uzun uzadıya görüşmüştür. Mülâkatı müteakip M. Buroff Başvekil M. Liyapçeff ile görüşmüştür.

Ankarada müzeler

Maarif vekâleti tarafından iki müze vücuda getirilecek

Ankara, 2 — Maarif vekâleti Ankarada bir inkılâp ve bir de asarı atika müzesi yapmayı kararlaştırmıştır. İki müze de Ankara kalesi içinde yapılacaktır.

HAKIMLER KANUNU

Ankara, 2 (Vakıt) — Hâkimler kanununda yapılacak tadilât lâyihası meclise verildi.

Terkosun vaziyeti tetkik ediliyor

Ankara, 2 — Terkos şirketinin vaziyeti hakkında bu dakikada verilmiş bir karar yoktur. Nafia müsteşarı :

— İstanbul belediyesinden yapılan itilâma verilecek cevabı bekliyoruz. Bu cevap gelip te tetkik edilmeden evvel hiç bir şey söyliyemem, dedi.

* * *

Satın alınmak suretile kat'î surette halli takarrür etmiş gibi görünen terkos işi üzerinde belediye hazırlıklara başlamıştır.

İnşaat planı şimdiden yapılmıştır. Ancak müessesenin belediye tarafından mı, yoksa milli bir şirket tarafındanmı idare edileceği henüz belli olmamıştır. Şirketin ihtisas sahibi olan eski memurlarının ibka edileceği tahmin ediliyor.

Asmalı Mescit 74

Tefrikamızı kim yazıyor?

Bu serlavha ile başlıyan tefrikamızın kimin tarafından yazıldığı ve hakikate ne dereceye kadar uygun olup olmadığı hakkında dün birkaç mektup aldık.

Bu tefrikayı yazan arkadaşımıza sorduk, dedi ki:

— Yazıdaki vakalar tamamen dağrudur, ve şahıslar hakikidir. Hatta bundan sonra neşredeceğimiz resimler de, hikâyede ismi geçen ressam tarafından yapılmıştır. Yazıya imzamı koymamaktan maksadım, bu hadiselere karışmış olan kimselerin beni tanıyarak gelip serbestçe yazmama mâni olmamaları içindir.

Esasen kısa olacak olan tefrika bitsin, o zaman kim olduğumu söylersiniz.

Cenani B. davası

Dün Ankarada gazetemizin vekilleri müdafaalarını yaptılar

Ankara, 2 (Vakıt) — Ali Cenani B. davasında dava vekillerimiz müdafaalarını yaparak matbuatın dördüncü kuvvet olduğunu, hakaret kasti olmadığını hadiseyi gazeteci hassasiyetile takip ettiğimizi, diğer dört gazetenin de bunları yazdığını, haysiyet ve namusun talep edilen 25 bin lira zararı manevi ile tamir edilemiyeceğini söylediler.

Diğer taraf az zamanda zengin olmanın keramet olduğu yazısında hakaret olduğunu beyan etti.

Karar ayın 16 sına kaldı.

Samsun polis müdürü

Mitat Beye işten el çektirildi

Ankara, 2 (Vakıt) — İşten ei çektirilen Samsun valisi hakında tahkikata devamediyor.

Ayrıca Samsun polis müdürü Mitat Beye de işten el çektirilmiştir.

Malatyalılar şimendifere kavuştu

Malatya, 1 (A.A) — Fevzi Pş. Diyarbekir hattı üzerinde işliyen ilk tren bugün saat 14 te Malatyaya vâsıl oldu. Civar köylerden gelen binlerce halk ve Malatyalılar ilk treni müthiş bir alkış tufanı ile karşıladılar.

Lokomotif belediye tarafından kurulan takın önüne geldiği zaman, muzika ve düdük sesleri halkın sevinç sedaları biribirine karışmıştır. Davetliler trenden indikten sonra iki hanım kız tarafından devlet mümessiline ve şirket müdirine buketler takdim etmiştir.

Müteakiben nutuklar irat edilerek Büyük Gazi ve muhterem Başvekilimiz ve hükûmet şükranla alkışlanmıştır.

Öğleden sonra Halk fırkası mahfelinde misafirlere ve halka bir çay ziyafeti ve akşam da Türkocağında belediye tarafından 70 kişilik mükellef bir ziyafet verilmiştir.

TAYYARECİ VECİHİ B.

Ankara, 2 (Vakıt) — Tayyareci Vecihi Bey mektubunda (Yarın) ın neşriyatından müteessif olduğunu, burada İsmet Paşanın huzurunda uçuşlar yaptığını, müşarileyhe karşı müteşekkir olduğunu, Büyük Erkânıharbiye reisi Müşür Fevzi Paşanın tayyaresini tetkik ettirmekte bulunduğunu, Tayyare cemiyetinden takdirler aldığını söylemektedir.

Gazi Hz.

Dün mektepleri şereflendirdiler

[Üst tarafı birinci sahifada]

âik bir müessese olan bu mektepte yetişen, yükselen fikirler ve talebe ailelerinin tahassüsüne bilhassa ehemmiyet vermişlerdir.

Reisicümhur Hz. nin takdirlerine mazhar olan mektep müdürü Fethi B. tarafından müsbet ve kat'i cevaplar verilmiştir.

Yaşa Cazi

Reisicümhur Hz. mektebi terkederken teneffüste bulunan talebe sevgili reisimizi coşkun tezahüratla karşıladılar. Gazi Hz. mektebin bine yakın olan talebesinin bu fevkalâde hararetli tezahüratı ve yaşa sesleri arasında mektebi terkettiler.

Türkuvazda

Gazimiz bundan sonra "Türkuvaz„ı teşrif ederek caddeye nazır salonda ve halk arasında oturarak bir müddet dinlenmiş ve çay içmşlerdir.

Bu esnada büyük reisi görmek istiyen halk mütemadiyen salon önünden geçiyorlar ve ceddede bir hürmet ve iştiyak saffı teşkil ediyorlardı.

Reisicümhur Hz. Türkuvazda çay içtikten sonra Dolmabahçedeki dairelerine avdet buyurmuşlardır.

TÜRKOCAĞI RİYASETİ

Ankara, 2 (Vakıt) — Türkocağı riyasetine Hamdullah Suphi Beyin yerine Fethi Beyin geleceği hakkındaki haber tekzip edilmektedir. Zira alâkadarlar: "Ocak riyaseti, tayin ile değil intihapla olur.„ demektedirler.

Fethi beyin verdiği yeni bir sual takriri

Ankara 1 — Sabık serbest fırka lideri Fethi B. Meclis riyasetine yeni bir sual takriri vererek şimdilik Adana belediye heyeti hakkında evvelce lüzumu muhakeme kararı verildiği halde bu kararın şimdiye kadar neden infaz edilmediğini sormuştur.

Dahiliye vekâletinden verilen malûmata göre 928 de şimdiki heyet hakkında filhakika tahkikat yapılmıştır. Tahkikat evrakı vilâyat idare encümeninde tetkik olunmuş, lüzumu muhakeme kararı verilmiş ve Şûrayi Devlete tevdi edilmiştir.

Devlet şûrası, memurların sureti muhakemesi hakkında son defa meclisten çıkan kanun üzerine evrakın tetkikini salâhiyeti haricinde görerek dahiliye vekâletine iade etmiştir. Bütün tahkikatta heyet hakkında lüzumu muhakeme kararı verilmediğinden vekâlet te bunları mahkemeye tevdi lüzumunu görmemiştir Mesele bundan ibarettir.

" VAKIT „ın tefrikası: 22

Yazan : Hüseyin Rahmi

Hoca — İtikadını bozma çocuk Hazık hekim hastanın pisliğine değil nabzına bakar... Bırak ki nereesine baksa beyhudedir. Rabbimin dediği olur... Ecele çareyi kim bulmuş?...

Filezofa taraftar çıkan genç yine çay bardağından yapılma çıngırdağını çalarak:

— Susalım . Bahsi kokuttunuz Filozofu dinliyelim.. Bu solucan meselesini izah etsin...

Filezof — Sadık hoca son sözlerile cehaletini kendi kendine ilân etti.. Başa söz bırakmadı.. Solucan bahsine gelince pirim (Niçe) hazretlerinin kavlini tekrardan başka bir şey söyliyeceğim.

Genç — Niçe hazretleri ne buyurmuşlar?

Filezof — Şöyle buyuruyorlar.. İşte sözlerini aynen tekrar ediyorum: Ey kendini mübarekleyip asaletine kurulan insan... Sen evvelden toprak içinde kıvrıla kıvrıla yürüyen, beyinsiz, kolsuz, ayaksız bir solucan idin. Adam oluncıya kadar milyonlarca seneler hesapsız istihaleler geçirdin.. Tabiat seni bütün hayvanların kalıplarına soktu. Çıkardı. İnsanlığa en ziyade yaklaştığın zaman maymun oldun. Ey insan oğlu, taklitte, sebatsızlıkta bugün sen maymunlardan daha maymunsun.. Gene bugün ecdadı izamın olan küçük mahlûku karnında, barsaklarının içinde taşıyorsun.. Arasıra kuburlara defediyorsun... İşte aslın, neslin, asaletin.

İhtiyar bir ses boğuk bir gayz ile haykırdı:

— Bu hezeyanları eden kim?

Filezof göğsünü kabartarak:

—Büyük pirim Niçe hazretleri..

— Pirinin de boynu altında kalsın senin de be gâvur herif.. Hazret gibi bir tazim kelimesini böyleleri hakkında kullananlara lânet...

Mütekait — (Niçe) kaçık bir Alman filezofudur. Mütecenninen tımarhanede ölmüştür.

İhtiyar — Ya bir insan çıldırmadan bu hezeyanları edebilir mi?

Hoca Sadık birdenbire cezbeye gelerek ayağa fırladı. Ve şöyle haykırarak:

— Lânet bokla, sidikle uğraşan doktorlara, lânet filezofum diyerek ortaya çıkarıp Allaha ve kullara karşı hezeyan eden tımarhanelik heriflere... Ne duruyorsunuz. Şeytan taşlaması ibadettir...

Ayağından çıkardığı ağır kundurasını filezofun suratına fırlattı. Hikmetullah Efendi vaktinde seri bir çekilişle bu kirli merminin isabetinden başını kurtardı. Fakat kundura kahvenin bir köşesindeki perukâr aynasının önüne düşerek epeyce hasar yaptı..

Mütehevvir Sadıkı kollarından tuttular. Filezofu kazasızca dükkândan kaçırmaya muvaffak oldular... Fakat kahvehane sahibi Hasan Basri Efendi, bir kısmı hurdahaş olmuş perukâr takımları önünde acındırıcı bir tavır alarak:

— Ah burası felsefe akademiyası mıdır? Yobzlar imareti midir? En kızgın münakaşalar bu kahvede geçer.. Alâkadar makama pullu bir istida takdimile şimdi bu adamlardan zarar ziyan davasına mı kalkacağım.. Dünyaya metelik vermiyen filezofu hangi mahkemeye çağırırsın?.. Hoca Sadığın nesini alırsın? Bu tehevvürlere sebebiyet veren dava da bari ipe sapa dokunur bir şey olsa.. İnsan solucandan çıkmış... Almanyada deli herifin biri başından büyük haltlar etmiş.. Kavgası burada sürülür.

Hâlâ aynanın önünde duran tek kundurayı eline alır.. evirip çevirerek:

— Bu ne kaba.. Battal, hantal kundura nalçaları.. Eşek nalı kadar ağır demir parçaları.. Ayaklarında bu ağırlığı taşıyan adamın başında kaç paralık akıl ve hikmet bulunur...

— 12 —

Mahalle ve şehir dedikodularında önayak olanların ortalığa bir arayıcı fişeği gibi salıverdikleri ya-

[Bitmedi]